МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ПОЛТАВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Циклова комісія дисциплін програмної інженерії

3BIT

з технологічної практики

на тему	«Розробка і супроводження програмного продукту» Мобільний додаток для підтримки водіїв під час відряджень				
	Виконав: здобувач осві	ги 4 курсу.			
	групи <u>45</u> спеціальності 121 Інженерія програмного <u>Любченка</u>	групи45 спеціальності 121 Інженерія програмного забезпеченняЛюбченка О.В.			
	(прізвище та інії Керівник(підпис)	кр <u>ивцова О. П.</u> (прізвище та ініціали)			

3MICT

ВСТУП	3
1. ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ	5
1.1. Основні вимоги до продукту	6
1.2. Вимоги до інтерфейсу	7
2. ПЛАНУВАННЯ СИСТЕМИ	9
2.1. Архітектура системи	9
2.2. Тестування	10
2.3. Інструкція з використання системи	10
ВИСНОВКИ	12
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	13
ДОДАТОК А. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	ПРОГРАМНИХ
ПРОДУКТІВ АНАЛОГІЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	14
ДОДАТОК Б. UML ДІАГРАМА ПРЕЦЕДЕНТІВ	16
ДОДАТОК В. ПРОТОТИП ІНТЕРФЕЙСУ	17
ДОДАТОК Г. UML ДІАГРАМА КЛАСІВ <mark>(АБО ІНШІ)</mark>	18
ДОДАТОК <mark>Д.</mark> СТРУКТУРА САЙТУ <mark>(Цей додаток буде лі</mark>	ише тоді коли ви
розробляєте сайт)Помилка! Закладі	ку не визначено.
ДОДАТОК <mark>E</mark> . ER ДІАГРАМА <mark>(Цей додаток буде лишо</mark>	
продукт використовує базу даних)	19
ДОДАТОК <mark>Д</mark> . ВИХІДНІ КОДИ	20
ДОДАТОК <mark>Ж</mark> . UML ДІАГРАМА РОЗГОРТАННЯ	21
ДОДАТОК <mark>И</mark> . РЕЗУЛЬТАТИ ТЕСТУВАННЯ	22
ЛОЛАТОК <mark>Е.</mark> ЗНІМКИ ЕКРАНУ	23

ВСТУП

Місцем моєї технологічної практики була компанія Акціонерне товариство «Укртранснафта».

Компанія є єдиним оператором системи магістральних нафтопроводів України з 2001 року, що надає послуги з транспортування нафти трубопровідним транспортом на нафтопереробні підприємства (НПЗ) України та транзитом до країн Східної та Центральної Європи, а також нафтопродуктів з використанням української ділянки магістрального нафтопродуктопроводу «Самара-Західний напрямок» як в прямому, так і реверсному напрямку.

Основним напрямком її діяльності є оперування нафтотранспортної системи України, яка включає 18 нафтопроводів загальною протяжністю 4569 км, 51 нафтоперекачувальну станцію (НПС), 11 резервуарних парків загальною місткістю 1010 тисяч кубометрів. Роботу НПС забезпечують 176 насосних агрегатів загальною потужністю електродвигунів 356,9 тисяч кВт.

В ході практики я ознайомився з роботою відділу аналітики комп'ютерних систем цеху електрозв'язку «Глинсько-Розбишівська» ЛВДС «Глинсько-Розбишівська», де переді мною було поставлено завдання розробити мобільний застосунок для допомоги водіям підприємства у пошуку інфраструктури для них та автомобілів під час відрядження.

Для виконання поставленого завдання мені стали в нагоді знання, вміння й навички з дисциплін «Автоматизація інформаційних систем» та «Бази даних».

Під час практики я працював із низкою сучасних інструментів та технологій, які суттєво розширили мої знання та навички в галузі розробки програмного забезпечення.

Серед використаних інструментів була потужна і зручна IDE Microsoft Visual Studio Code. Цей інструмент забезпечує ефективне середовище

розробки завдяки своїй гнучкості, підтримці багатьох мов програмування та широкому вибору плагінів, які оптимізують робочий процес.

Також я освоїв Google Firebase Command Line Interface (CLI), що дозволило мені працювати з хмарними сервісами Firebase безпосередньо через командний рядок. Це значно пришвидшує процес розробки додатків.

Для управління ресурсами в хмарному середовищі я використовував Google Cloud Console, яка надає інтуїтивно зрозумілий інтерфейс для адміністрування проєктів та відстеження використання ресурсів. Google Maps Platform допомогла мені інтегрувати інтерактивні карти та геолокаційні сервіси у додаток, що значно підвищило його функціональність.

Під час практики я також працював із Figma — сучасним інструментом для дизайну інтерфейсів. Завдяки Figma я створив прототипи додатків, які дозволили наочно уявити кінцевий продукт ще до початку кодування.

Особливу увагу я приділив вивченню мови програмування Dart, яка є основою для розробки на Flutter. Ця мова вирізняється простотою та високою продуктивністю, що дозволяє створювати швидкі та ефективні додатки.

Фреймворк Flutter став ключовим елементом моєї практики. Завдяки Flutter я зміг розробляти кросплатформенні додатки з багатим функціоналом і сучасним дизайном. Цей фреймворк забезпечує високу швидкість розробки та дозволяє створювати додатки для Windows та Android з єдиною базою коду.

Я також вивчив роботу з базою даних Firebase та її компонентами, такими як Firebase Firestore, Firebase Authentication та Firebase Realtime Database. Firestore забезпечує зручне зберігання даних із можливістю масштабування, Firebase Authentication — простий спосіб реалізації автентифікації користувачів, а Realtime Database дозволяє обмінюватися даними в реальному часі, що є важливим для створення інтерактивних додатків.

1. ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Описаний проєкт має стати корисним інструментом для водіїв підприємства, які перебувають у відрядженнях. Мета програми — забезпечити зручний доступ до важливої інфраструктури, такої як автомобільні заправки, готелі та технічні сервіси, з якими організація має укладені домовленості. Цей додаток стане ефективним засобом оптимізації витрат часу та ресурсів під час пересування водіїв.

Розробка проєкту передбачає створення двох ключових компонентів: клієнтського застосунку для операційної системи Android та десктопного застосунку для Windows. Клієнтський застосунок надає користувачам можливість переглядати мітки інфраструктурних об'єктів на мапі. Використання інтеграції з Google Maps дозволяє водіям швидко отримувати додаткову інформацію про розташування об'єкта, а також прокладати маршрути до обраної локації. Зручність такого функціоналу забезпечує оптимізацію роботи, підвищуючи ефективність та точність пересування.

Десктопний застосунок виконує іншу важливу функцію — він слугує інструментом управління базою даних. Завдяки йому адміністратори можуть контролювати інформацію про об'єкти інфраструктури, вносити необхідні зміни, оновлювати дані та слідкувати за актуальністю інформації, що відображається у клієнтському застосунку. Це сприяє впевненості у тому, що водії завжди отримують найсвіжішу та найбільш достовірну інформацію.

Середовище розробки для створення обох компонентів обрано Visual Studio Code, а мовою програмування — Dart. Такий вибір пояснюється зручністю роботи у Visual Studio Code, який є потужним інструментом для написання коду, та перевагами Dart, що забезпечує високу продуктивність і простоту створення міжплатформних рішень.

Кінцевий термін розробки збігається з завершенням навчальної практики, що визначає досить обмежені часові рамки. Однак це також стимулює ефективне використання часу та ресурсів, підвищуючи продуктивність роботи над проєктом. Завершення проєкту передбачає

передачу вихідного коду організації для подальшого розвитку та вдосконалення системи. Це дозволить підприємству адаптувати застосунок до нових потреб або додати функціональність, яка може виникнути в майбутньому.

Фінальна версія мобільного застосунку має стати незамінним компаньйоном для водіїв, допомагаючи їм у виконанні завдань, підвищуючи ефективність їхньої роботи та забезпечуючи зручний доступ до важливої інформації в дорозі. Інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, актуальність даних і функціональна зручність стануть основними перевагами цього програмного забезпечення, що сприятиме його успішному впровадженню в практику діяльності підприємства.

1.1. Основні вимоги до продукту

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ВИМОГИ:

- Відтворення інфраструктурних точок на інтерактивній карті;
- опція перегляду докладної інформації про обраний об'єкт;
- інтеграція з Google Maps для доступу до детальної інформації про локацію за її координатами;
- можливість прокладення маршруту до потрібного об'єкта через Google Maps;
- реалізація системи користувацьких профілів для захисту даних і обмеження доступу;
- функціональність для спілкування з адміністратором у разі виникнення критичних ситуацій.

НЕФУНКЦІОНАЛЬНІ ВИМОГИ:

— Використання кросплатформного фреймворку Flutter.

ПЕРЕЛІК РЕАЛІЗОВАНИХ ЗА ЧАС ПРАКТИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ВИМОГ

- Відтворення інфраструктурних точок на інтерактивній карті;
- опція перегляду докладної інформації про обраний об'єкт;

- інтеграція з Google Maps для доступу до детальної інформації про локацію за її координатами;
- можливість прокладення маршруту до потрібного об'єкта через Google Maps;
- реалізація системи користувацьких профілів для захисту даних і обмеження доступу.

ПЕРЕЛІК НЕРЕАЛІЗОВАНОЇ ФУНКЦІОНАЛЬНОСТІ

 Функціональність для спілкування з адміністратором у разі виникнення критичних ситуацій. Причина: надмірна складність створення функціональності для відтворення push-сповіщень, що є ключовим для забезпечення безпеки водіїв.

1.2. Вимоги до інтерфейсу

Інтерфейс мобільного клієнта, розробленого для Android, має повністю відповідати стандарту Material Design. Цей стандарт був обраний через його широке розповсюдження та рекомендації Google для створення зручних, інтуїтивних і гармонійних інтерфейсів. Візуальний стиль Material Design передбачає використання чітких ліній, м'яких анімацій і динамічних ефектів, які забезпечують естетично привабливий і функціональний вигляд програми.

Для платформи Windows інтерфейс реалізується відповідно до принципів Fluent Design. Fluent Design System пропонує користувачам візуальний стиль, який акцентує увагу на прозорості, світлі, глибоких відтінках та анімації. Це дозволяє створювати сучасний інтерфейс, що виглядає природно і гармонійно в екосистемі Windows, забезпечуючи безперебійну інтеграцію програми з операційною системою.

Для досягнення цих цілей був складений перелік ключових вимог до зовнішнього вигляду програми. Було створено прототипи інтерфейсів із використанням сучасного інструменту Figma, що дозволяє ефективно моделювати основні елементи інтерфейсу та візуалізувати ідеї.

Під час розробки особливу увагу було приділено рішенням, які забезпечують зручність користування та покращують загальний досвід користувача. Серед таких рішень варто виділити оптимальне розташування елементів керування, зручну навігацію між екранами, адаптивний дизайн для різних розмірів екранів і створення інтуїтивно зрозумілих підказок. Усі ці аспекти спрямовані на підвищення ефективності та приємності взаємодії користувача з програмою.

Зовнішній сучасністю i вигляд програми характеризується функціональністю. Головний екран містить ключові елементи керування, розташовані таким чином, щоб забезпечити легкий доступ до основних функцій. Деталі інтерфейсу, включаючи макети вікон та розташування елементів, представлені у додатку В скріншотів, У вигляді ЩО супроводжуються посиланнями на відповідні зображення.

2. ПЛАНУВАННЯ СИСТЕМИ

Згадайте «Основи програмної інженерії» та практику з ТРПЗ:

Опишіть життєвий цикл Вашого проекту.

Яку модель ЖЦ Ви обрали?

У відповідності до якої методології розробки ПЗ працювали?

Які етапи ЖЦ Ви пройшли? Що і у якій послідовності робили?

Які програмні засоби використовували для планування/керування проектом, контролю версій (Gantt Project, Trello, Azure DevOps, GitHub...)

2.1. Архітектура системи

Детально опишіть архітектуру Вашого продукту.

Які патерни (шаблони проектування) чи стандартні (референсні) архітектури Ви використали?

З яких підсистем і компонентів складається Ваша система?

Надайте посилання на додатки з пакетом структурних UML-діаграм (діаграми класів, діяльностей і послідовностей – обов'язкові). Якщо Ваша система – не об'єктно-орієнтована (малоймовірно, однак, може бути) – наведіть детальні блок-схеми реалізованих алгоритмів (теж в додатках!).

Діаграми наводимо в додатку, а в тексті розділу пишемо посилання (Додаток Γ -???)

В цьому розділі ви також оприсуєте особливості коду. Та надаєте посилання на додаток — вихідні коди програми. В додаткуви наводите код одного компоненту чи класу, а решту кодів розміщуєте у публічному репозиторії на GitHub, і вказуєте посилання для доступу до нього.

Веб-застосунки мають бути розгорнуті та доступні для перегляду (не треба шукати підозрілі хостинги - використовуйте Azure, AWS, GCP тощо, клієнтські веб-застосунки хостимо в GitHub Pages). Ігри мають бути розміщені в одному з магазинів — наприклад, в itch.io, для десктопних

застосунків інсталяційний пакет має бути доступний для завантаження з репозиторію, мобільні застосунки мають бути розміщені в одному з безкоштовних магазинів (SlideMe, F-Droid, Aptoide тощо).

УВАГА! Ваш програмний продукт має обов'язково містити ваші копірайти (інформацію про те, що ви є автором програми — у вікні «Про програму», рядку статусу тощо).

2.2. Тестування

Опишіть використані Вами види тестування (юніт-тести — обов'язкові, інші види — інтеграційне, навантажувальне, сумісності, доступності, стрестестування тощо — можуть різнитись).

Опишіть використані вами фреймворки для юніт-тестування (наприклад, Junit, NUnit тощо), засоби для автоматизації тестів інших видів (TestComplete, AutoIt, Selenium тощо)

Опишіть процес тестування програми та знайдені помилки, наведіть посилання на відповідні скріншоти (в додатку)

Які зміни Ви внесли до проекту у результаті тестування чи, можливо, його пілотного впровадження?

Які зауваження стосовно продукту Ви отримали від замовника?

Знімки екрану наводимо в відповідному додатку, а в тексті розділу пишемо посилання (Додаток-???)

2.3. Інструкція з використання системи

Опишіть послідовність дій, необхідних для встановлення і запуску Вашого продукту.

Розкажіть, як працювати з програмою – надайте детальний і зрозумілий покроковий опис дій користувача з посиланнями на скріншоти (в додатку).

Найкращий і найпростіший спосіб оформлення цього розділу — згадати про прецеденти, зображені Вами на діаграмі прецедентів і розписати сценарії, які відповідають кожному прецеденту для кожного виду користувачів системи. Увага! В цьому випадку знімки екрану не виносимо в окремий додаток, а додаємо рисунками під текстом (Рисунок ?.?)

ВИСНОВКИ

Коротко опишіть, яке завдання було перед Вами поставлено, що саме було зроблено, який продукт Ви створили, наведіть приклади його застосування, зазначте чого Ви навчилися, які навички вдосконалили, розкажіть чи плануєте Ви продовжувати роботу над проектом. Обсяг висновків – близько 1 сторінки.

Висновки мають перекликатись зі вступом, тож тут теж слід сказати (але коротше) де ви проходили практику, яке завдання виконували, що в результаті було зроблено, а що ні, чи використовує замовник Ваш продукт. Якщо у Вас є відгук чи акт впровадження про це теж слід сказати у висновках (а копію самого документа — в додатки!). Згадайте про навчальні дисципліни, знання з яких Вам допомогли, які навички ви отримали, вкажіть чи створений Вами продукт є частиною дипломного проекту, чи маєте Ви домовленості з замовником про роботу над проектом/його супровід у приватному порядку тощо...

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Список літератури має бути оформленим у відповідності до стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» і створений за допомогою відповідного сервісу — https://4ref.onaft.edu.ua/

1.

ДОДАТОК А. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ АНАЛОГІЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Зведіть в таблицю порівняння Вашого продукту з існуючими на ринку продуктами аналогічного призначення (підберіть 2 аналоги). Стовпці таблиці можуть відповідати програмним продуктам, рядки — критеріям, за якими Ви порівнюєте продукти (наприклад, адаптивний інтерфейс, наявність української мови, можливість імпорту/експорту даних, вартість ліцензії тощо). Ви можете ставити у комірках таблиці плюси чи мінуси щоб показати наявність чи відсутність реалізації того чи іншого критерія) або оцінювати програми за 5-бальною шкалою.

	Програмний	Програмний	Створений
	продукт 1	продукт 2	програмний
			продукт
Адаптивність			
Багатокористувацький режим			
Інтуїтивно-зрозумілий інтерфейс			
користувача			
Наявність української мови			
Можливість імпорту/експорту			
даних			
Крос-платформність (наявність			
версій для Linux/MacOS)			
Автентифікація з використанням			
соціальних облікових записів			
(Google/Facebook/Twitter тощо)			
Наявність довідкових матеріалів			
та документації			
Можливості з налагодження та			
розширення функціональності			
(Rest API/SDK)			

Вартість ліцензії		

ДОДАТОК Б. UML ДІАГРАМА ПРЕЦЕДЕНТІВ

Діаграма має бути побудована з використанням відповідного інструменту (draw.io, Visual Paradigm Online. Lucid Charts, StarUML тощо), експортована звідти й вставлена сюди. Не треба робити скріншоти й додавати зображення які містять сітку, направляючі лінії, маркери тощо!

ДОДАТОК В. ПРОТОТИП ІНТЕРФЕЙСУ

Прототип інтерфейсу має бути побудований за допомогою відповідного ПЗ (наприклад, draw.io чи Pencil GUI), експортований звідти й вставлений сюди. Не треба робити скріншоти й додавати зображення які містять сітку, направляючі лінії, маркери тощо!

Згадайте, що прототип – це не готовий вигляд інтерфейсу й не скріншоти, а просто макет, на якому показано які елементи де і як розташовані! До речі, у вас скоріш за все буде кілька зображень прототипу – для різних вікон програми.

ДОДАТОК Г. UML ДІАГРАМА КЛАСІВ <mark>(АБО ІНШІ)</mark>

Діаграми мають бути побудовані з використанням відповідного інструменту (draw.io, Visual Paradigm Online. Lucid Charts, StarUML тощо), експортовані звідти й вставлені сюди. Не треба робити скріншоти й додавати зображення які містять сітку, направляючі лінії, маркери тощо!

Нагадуємо, що діаграми класів, діяльностей і послідовностей – обов'язкові. Якщо Ваша система – не об'єктно-орієнтована (малоймовірно, однак, може бути) – наведіть детальні блок-схеми реалізованих алгоритмів (так, їх скоріш за все буде кілька!)

ДОДАТОК E. ER ДІАГРАМА (Цей додаток буде лише тоді коли ваш продукт використовує базу даних)

Це діаграма, яка ілюструє схему БД. Намалювати її можна з допомогою draw.io. Додаємо цей додаток, якщо ПП використовує базу даних (що буде у переважній більшості проектів).

додаток <mark>д</mark>. вихідні коди

Додаємо цей додаток, ВІН Є ОБОВЯЗКОВИМ!

Використовуйте підсвітку синтаксису!

Один з додатків — вихідні коди програми. Тут ви наводите код одного компоненту чи класу, а решту кодів розміщуєте у публічному репозиторії на GitHub, і вказуєте посилання для доступу до нього.

Веб-застосунки мають бути розгорнуті та доступні для перегляду (не треба шукати підозрілі хостинги - використовуйте Azure, AWS, GCP тощо, клієнтські веб-застосунки хостимо в GitHub Pages). Ігри мають бути розміщені в одному з магазинів — наприклад, в itch.io, для десктопних застосунків інсталяційний пакет має бути доступний для завантаження з репозиторію, мобільні застосунки мають бути розміщені в одному з безкоштовних магазинів (SlideMe, F-Droid, Aptoide тощо).

Якщо обсяг вихідних кодів значний — наводите посилання на публічний репозиторій з кодами, а тут — лише вихідні коди певного компоненту (класу, підсистеми) Вашого продукту.

Коди наводяться 12-м шрифтом і у форматованому вигляді (з підсвіткою синтаксису) – скористайтесь tohtml.com або highlight.hohli

ДОДАТОК Ж. UML ДІАГРАМА РОЗГОРТАННЯ

Додаємо цей додаток, якщо варто показати як саме (на які обчислювальні вузли – сервери, клієнтські машини тощо) відбувається розгортання вашого ПП (бажано зробити цей додаток)

ДОДАТОК И. РЕЗУЛЬТАТИ ТЕСТУВАННЯ

Цей додаток ϵ підсумком розділу 2.2.!

Використовуйте відповідні сервіси та фреймворки для проведення тестів (дивіться вище – опис розділу, присвяченому тестуванню)

ДОДАТОК Е. ЗНІМКИ ЕКРАНУ

Наведіть достатню кількість знімків екрану аби якнайкраще показати Вашу роботу!

Буде чудово, якщо це будуть знімки тих вікон, прототипи яких Ви навели в Додатку В - це дозволить побачити як змінився зовнішній вигляд продукту при переході від етапу проектування до розробки.

Враховуємо, що звіт з практики друкуємо в відтінках сірого (НЕ кольорові)